

Cis DE STRANDJUTTER

FK

*Hij kent het strand als geen ander.
Strandjutter is zijn passie en passie is er om
gedeeld te worden met anderen.
Klaar om je te laten inwijden in de mysteries
van de meest gekke strandvondsten?*

ZEESCHILDPADDEN IN DE NOORDZEE

Zeeschildpadden. Kolossale, voorhistorische zeedieren zijn het, die je niet direct associeert met de koude Noordzee, maar veeleer met tropische zeeën en witte palmstranden. Toch gebeurt het wel eens dat ze hier per abuis opduiken. Voor de schildpad in kwestie vaak een verhaal met een triest einde, voor de toevallige waarnemer een once-in-a-lifetime-experience. Helemaal verrassend wordt het wanneer het ook nog eens blijkt te gaan om de meest zeldzame van alle zeeschildpaddensoorten!

WALTER EN ZIJN WONDERLIJKE WAARNEMING

De stormen van december en begin januari 2012 leverden enkele bijzondere strandingen op. Zo verging het ook Walter Wackenier toen hij op 6 januari 2012 op het strand van Oostduinkerke zowaar een kleine zeeschildpad aantroef! Het dier, een Kemps Zeeschildpad (*Lepidochelys kempfi*), is niet alleen de kleinste maar ook de meest bedreigde zeeschildpadsoort ter wereld. Ze leeft normaal in de Golf van Mexico en strandingen in Europa zijn uiterst zeldzaam. Walter had het geluk getuige te zijn van de allereerste melding van deze zeldzame soort in België. De enige andere zeeschildpad ooit aangetroffen aan de Belgische kust, is de veel grotere Lederschildpad (3-4 meldingen na WO II).

Dat het om een jong dier ging, blijkt uit de lengte van het rugschild. Volwassen Kemps zeeschildpadden kunnen tot 65 cm lang worden. Het rugschild van dit exemplaar mat nauwelijks 25cm, wat een leeftijd van 2-4 jaar suggereert. Het dier was zeer vers en vermoedelijk nog maar net gestorven. Gelukkig was Walter op het goede moment op de juiste plaats, zodat de opdringerige meeuwen geen kans zagen het aan te pikken. Hij tipte vervolgens het interventienetwerk voor de behandeling van beschermde mariene diersoorten (gecoördineerd door het BMM/KBIN), dat het dier ophaalde. Na

■ De jonge Kemps zeeschildpad die op 6 januari 2012, helaas dood, aanspoelde op het strand van Oostduinkerke betrof de allereerste melding voor ons land. Het ging hier dan ook om een exemplaar van de allereerste en kleinste zeeschildpaddensoort ter wereld. Omdat het nog een jong dier was, mat het rugschild nauwelijks 25 cm (FK)

een aandachtige studie zullen de resten van deze Kemps zeeschildpad een plaatsje krijgen in de natuurhistorische collectie van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) in Brussel.

WAT IS ER FOUT GEGAAN? EN ZEGT HET IETS OVER DE SOORT ZELF?

Kemps zeeschildpaddjes groeien op in de Sargassozee, temidden van de Noord-Atlantische Oceaan. Dit zeegebied was al bekend bij Christoffel Columbus, die er veel drijvend wier aantroef. Vandaag kennen we het vooral als de plek waar zowel Amerikaanse als Europese palingen zich gaan voortplanten. De Sargassozee is omgeven door sterke oceaanstromingen. Net door deze stromingen kunnen Kemps zeeschildpadden af en toe ver van hun natuurlijke leefgebied afdwalen en uiteindelijk in de Noordzee terechtkomen. Daar wachten ze een zekere dood omdat het water er voor hen te koud is: bij een temperatuur van om en bij de 10° C verkleumen ze, kunnen ze zich niet meer voeden en worden ze een speelbal van stromingen en golven. Bij aanlandige wind spoelen deze 'dwalers' dan aan op het strand. Geen goede zaak voor een soort die geboekstaafd staat als de meest bedreigde zeeschildpad ter wereld...

In de jaren 1940 schatten wetenschappers de wereldpopulatie nog op 70.000 exemplaren. Anno 1970 was dit aantal gecrasht tot slechts enkele honderden exemplaren. Tot overmaat van ramp bleken die ook nog

eens hun eieren af te leggen op slechts enkele stranden in de Golf van Mexico. Oorzaken voor de achteruitgang (o.a. oogsten van eieren en sterfte in (garnaal)visnetten) werden intussen aangepakt door de Mexicaanse en Amerikaanse overheid, mét succes. Het tij lijkt gekeerd en de populatie schat men terug op 7000 exemplaren. Toch is de strijd voor het behoud van deze soort nog niet gewonnen. Door de ramp met het boorplatform Deep Water Horizon op 20 april 2010 kreeg de herstellende populatie bijvoorbeeld opnieuw een rake klap.

VONDST GEEN ALLEENSTAAND GEVAL

Deze vondst van een Kemps zeeschildpad was niet de enige in West Europa. Een zoektocht op het Internet leverde nog 5 strandingen op, zowel in de zuidelijke Noordzee als op de Atlantische kusten van het Verenigd Koninkrijk. Deze zes vondsten in een korte periode wijzen er op dat de populatie inderdaad herstellende is. En heel soms kent een strandingsverhaal ook een happy end. Een Kemps zeeschildpad die in het najaar 2008 in Nederland levend aanspoelde, kon na verzorging weer in de Golf van Mexico worden vrijgelaten. Het wedervaren van het dier, "Johnny Vasco daGama" gedoopt, is nu trouwens te volgen via satelliet (http://www.seaturtle.org/tracking/?tag_id=113650).

Francis Kerckhof